

TIJD EN NABIJHEID

18 januari 2022

Michèle Morel

Tijd en nabijheid. Het zijn topcadeaus om te krijgen. Even geleden lagen ze nog onder de kerstboom voor onze twee kleuters, want vliegertje spelen op het tapijt blijkt beter te scoren dan een op afstand bestuurbare monstertruck. En ik volg ze: geef mij maar een massage cadeau eerder dan een zilveren juweel. Niets heerlijker dan tijd en nabijheid.

De voorbije coronajaren hebben er een zeldzaam goed van gemaakt. Ik mis de onbedekte glimlach van de schooljuf aan de poort, de warme handdruk bij een nieuwe ontmoeting en de gratis knuffel-acties aan het station. Het lijkt nog stiller in de trein dan vroeger. De gezellige babbels met wildvreemden in de koffiebar zijn verleden tijd.

Van het alledaagse leven naar de zorg: daar hebben tijd en nabijheid een nog grotere klap gekregen. Met als dieptepunt onze palliatieve medeburgers die de laatste fase van hun leven op een (te) eenzame wijze moeten doormaken. Minder tijd voor zachte zorg, minder strelende troosthandsen. Minder ruimte voor helend afscheid.

Maar heeft u ooit al gehoord van het *eindelevensgesprek*? Dat is bij uitstek een gebeuren waar tijd en nabijheid zegevieren, ook in covidtijden. Enkele maanden geleden voerde ik voor het eerst zo'n gesprek. Na een lange trein- en busrit richting een afgelegen Vlaams dorp sta ik voor de deur van een jonge vrouw die afscheid moet nemen van het leven. Ik ben geen huisarts, geen palliatief verpleegkundige en geen psycholoog. Het diploma dat ik wel heb, laat ik aan de deurdrempel liggen. Ik stap binnen als mens. Een mens met tijd en nabijheid in zijn rugzak.

De tranen vloeien en de woorden vormen zinnen. Een gesprek over het leven en de dood. Niet over de ziekte, pijnmedicatie of zorgnoden, maar over gevoelens en gedachten. Over de persoon achter de aandoening, in zijn totaliteit, in zijn kwetsbaarheid en zijn kracht. Over angst en dankbaarheid, spijt en schoonheid. Over liefde! Liefde voor het leven, liefde voor naasten. En over moeilijk verwoordbare zaken, die de ruimte krijgen om in taal omgezet en uitgesproken te worden. Oncomfortabel. Bevrijdend.

Een gesprek wordt een verhaal. Een *eindelevensverhaal*, dat deuren opent naar meer gesprekken. Gesprekken met dierbaren, zo moeilijk maar zo verbindend. Het verhaal wordt een boekje: een tastbare herinnering nadat de geliefde haar ogen heeft gesloten.

Ik stap naar buiten en hoor de poort achter me dichtgaan. Even laten bezinken wat zich zonet binnen dat landelijke huis heeft afgespeeld. Verwonderd en overdonderd. Hoe kan zoveel openheid en verbondenheid bestaan tussen twee mensen die elkaar voor het eerst ontmoeten? Hoe buitengewoon mooi is het dat iemand je deelgenoot laat zijn van zijn essentie?

Op de bus richting Brussel zit ik met een krop in de keel naar buiten te staren. Ik besluit om bij thuiskomst mijn to-dolijst te laten voor wat ze is en vliegertje te spelen op het salontapijt.

Gepubliceerd in het januarinumnummer 2022 van De Gids op Maatschappelijk Gebied